

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

המשך העניין מדף ט'

סיבת הכפילויות בפרשת מצורע

< דעת רבי זירא.

ב. הסיבה שנאמר ארבע פעמים, שמקום נתינת השמן על הבהונות, כי בכל פעם התורה מלמדת דין נוסף:

שתי פעמים נאמר בפירוש, "וְעַל בְּהֵן יָדוֹ הִימָנִית וְעַל בְּהֵן רַגְלוֹ הִימָנִית", [אחת בפרשת עשיר, ואחת בפרשת עני], ללמד שני דינים, (א) **להכשיר את הצדדים** של הבהן למתן השמן, שנאמר "וְעַל בְּהֵן", ו"על", היינו דבר הסמוך לו, כמו שנאמר, "וְעַלְיוֹ [על מטה אפרים] מִטָּה מְנַשֶּׁה" [כלומר מטה מנשה סמוך למטה אפרים]. (ב) **לפסול את צידי הצדדים** של הבהן [=בשר התחתון שכנגד הכף], כי נאמר "וְעַל בְּהֵן", ולא נאמר "ותחת בהן".

ועוד שתי פעמים נאמר, "עַל יָדָם הָאֲשָׁם", [בפרשת עשיר], ו"עַל מְקוֹם יָדָם הָאֲשָׁם", [בפרשת עני], ומות שני הכתובים הללו יש ללמוד, (ג) **ניתן לתת את השמן על הבהונות אף כשהדם עדיין עליהם**, ולא נתקנח, ואף שבכך השמן ניתן על הדם ולא על הבהונות, אין בכך חציצה. (ד) **ניתן לתת את השמן על הבהונות, אף אחר שנתקנח מהם הדם**, כך שהשמן אינו ניתן על הדם, אלא על מקום שהיה בו הדם.

ג. **אולם רבי זירא לא ידע לבאר, מדוע בכל הפעמים שנזכרה נתינת הבהונות, נאמר שהנתינה היא על בהונות ימין, ולא די היה לכתוב זאת בפרשת מצורע עשיר.**

< דעת רבא.

כל האמור בפרשת מצורע עשיר, כולו לצורך, וללמוד ממנו, אבל האמור בפרשת מצורע עני, יש שהוא לצורך, וללמוד ממנו, ויש שנאמר אף שלא לצורך, כמו ששנו בבית מדרשו של רבי ישמעאל, כל פרשה שנאמרה ונשנית, לא נשנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה, [ופרשת עני נשנית בשביל שנתחדש בה קרבן עני, ומתוך שנשנית בשביל זה, נשנו בה גם שאר דברים].

ומעתה יש לבאר מדוע נשנו דינים בפרשת מצורע עשיר.

א. אף על פי שכבר נאמר שהשמן ניתן על מקום הדם, שהוא אוזן ובהונות ימין, כתבה תורה גם בפירוש, "וַיִּתֵּן הַכֹּהֵן (א) עַל תְּנוּךְ אָזְנוֹ הַמִּטְהָר הִימָנִית (ב) וְעַל בְּהֵן יָדוֹ הִימָנִית (ג) וְעַל בְּהֵן רַגְלוֹ הִימָנִית" והטעם לכך, כדי ללמוד משלושת הדברים הללו בגזרה שווה.

(א) **"אָזְנוֹ הַמִּטְהָר הִימָנִית"**, ללמד בגזרה שווה, שגם האוזן האמורה לעניין רציעה ["וַיִּרְצַע אֲדָנָיו אֶת אָזְנוֹ"], היא אוזן ימין.

(ב) **"וְעַל בְּהֵן יָדוֹ הִימָנִית"**, ללמד בגזרה שווה, שגם היד האמורה לעניין קמיצה, ["וַיִּמְלֵא כַּפּוֹ [=ידו] מִמֶּנָּה"], היא יד ימין.

(ג) **"וְעַל בְּהֵן רַגְלוֹ הִימָנִית"**, ללמד בגזרה שווה, שגם הרגל האמורה לעניין חליצה, ["וַיִּחְלְצָהּ נְעֻלּוֹ מֵעַל רַגְלוֹ"], היא רגל ימין.

ב. אף על פי שכבר נאמר פעם אחת שיהיה השמן בכף השמאלית של הכהן, "וַיִּצַק עַל כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית", נאמר פעם נוספת, "וַיִּטְבֵּל הַכֹּהֵן אֶת אֶצְבָּעוֹ הִימָנִית מִן הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית", ללמד, שאם נתן בימין, פסל, שכן אם היה נאמר הדין פעם אחת, היה מקום לומר, שבאה תורה להתיר גם שמאל, הפסול בשאר מקומות, אבל ימין כשר, אולם כשחזרה על הדין פעם שניה, למדנו, שכאן רק בשמאל הדבר כשר, ולא בימין.

לדעת חכמים – כל עבודה [שחסרונה מעכב את הכשר הקרבן], ונאמר בה שתעשה באצבע, או שנתפרש בה שתעשה בכהן, אינה כשרה אלא ביד ימין, [ולכן הזאת הדם של פר יום הכיפורים, שנאמר בה אצבע, "וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל פְּנֵי הַפָּרֶת קִדְמָה", אינה כשרה אלא בימין. וקבלת הדם שנאמר בה כהונה, "וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אֱהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם", וכן זריקת הדם שנאמר בה כהונה, "וְזָרְקוּ בְּנֵי אֱהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמוֹ", אינם כשרים אלא בימין].

ולדעת רבי שמעון – עבודה שנאמר בה אצבע, [כשריקת דם של פר יום הכיפורים], אינה כשרה אלא בימין. אבל עבודה שנאמר בה כהונה, [ולא נאמר בה אצבע], כשרה גם בשמאל, [ולכן קבלת הדם וזריקת הדם, כשרות גם בשמאל], שלא נאמרה "כהונה", ללמד שתעשה העבודה בימין, אלא שתעשה בבגדי כהונה.

מניין שהקמיצה נעשית

ביד ימין ולא ביד שמאל

< לדעת רבי זירא [בדף ט'].

מתוך שנאמר ארבע פעמים, שלוג שמן של מצורע יהיה בכפו השמאלית של הכהן, למדנו, ששאר מקומות שנאמר "כף", בלא לפרש איזו, הכוונה לכף ימין, [כפי שנתבאר לעיל], ובכלל זה הקמיצה, שנאמר בה [בקרבות יום שמיני למילואים], "וַיִּקְרַב אֶת הַמִּנְחָה וַיִּמְלֵא כַּפוֹ מִמֶּנָּה [=כלומר קמיצה] וַיִּקְטֹר עַל הַמִּזְבֵּחַ מִלֶּבֶד עֶלְת הַבֶּקָר". [אולם רבא הקשה על דברי רבי זירא כמבואר לעיל בדבריו באות ג].

< ולמסקנת הסוגיה.

לדעת חכמים – משני כתובים יש ללמוד שתהא הקמיצה בימין. (א) מתוך שנאמר בקמיצה "יד", "וַיִּמְלֵא כַּפוֹ [=ידו] מִמֶּנָּה", יש ללמוד בגזרה שווה, שהכוונה ליד ימין, [כמבואר לעיל באות ב', בדעת רבא, בטעם הכפילויות בפרשת מצורע]. (ב) מתוך שנאמר בקמיצה "כהונה", "וְקִמֵץ הַפֶּהוּ מִמֶּנָּה מְלֹא קִמְצוֹ", יש ללמוד שיעשה בימין, שכן לדעת חכמים כל עבודה שנאמר בה "כהונה" יש לעשותה בימין. והטעם שהוצרכו שני כתובים, הוא, ללמד, שגם הקמיצה עצמה, וגם נתינת הקומץ בכלי שרת, שתיהן יעשו ביד ימין של הכהן. [על ידי שכהן יקמץ מנחה ביד ימין ויתן אותה לכלי שרת ביד ימינו].

ולדעת רבי שמעון – מהכתוב (ב) "וְקִמֵץ הַפֶּהוּ מִמֶּנָּה מְלֹא קִמְצוֹ", אין ללמוד שתהא הקמיצה בימין, אבל יש ללמוד זאת מתוך שנאמר במנחה, "קִדְּשׁ קִדְּשִׁים הוּא פַחֲטָאת וְכָאֲשָׁם", להקיש לה שניהם, וללמד, שפעמים דינה כחטאת, שעבודתה ביד ימין, [שכן בחטאת אף לדעת רבי שמעון הזריקה אינה אלא באצבע ימין], ופעמים דינה כאשם, שעבודתה בכלי, ואף בשמאל, [שלדעת רבי שמעון, בשאר זבחים חוץ מחטאת, הזריקה מכלי היא אף בשמאל], וכך דין המנחה, אם בא לקמוץ ביד, קומץ בימין, ואם בא לקמוץ בכלי, קומץ אף בשמאל. והכתוב (א) הנוסף המלמד שתהא הקמיצה בימין "וַיִּקְרַב אֶת הַמִּנְחָה וַיִּמְלֵא כַּפוֹ מִמֶּנָּה", [לא בא ללמד על קידוש הקומץ, אלא] בא ללמד, שאף מנחת חוטא דינה כן, [שאם קומץ ביד, קומץ בימין], שלא תאמר, כדי שלא יהיה קרבנו מהודר, אין לקומצו בימין. אבל קידוש הקומץ בכלי שרת, לדעת רבי שמעון אינו צריך להיות בימין, וי"א שלדעת רבי שמעון אין צריך כלל קידוש קומץ בכלי שרת.

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

תרומות יתקבלו בברכה:

עבור הורביץ

בנק פאגי (52) סניף 183 חשבון 654248

ניתן לתרום גם בפייפל